

Recensiones

Dr. R. MAYER en Dr. J. REUSS, *Dodezeerollen en Bijbel*. Bl. 244.
Pr. : 205 fr. ; geb. : 250 fr. — Drs. VAN IERSEL, e. a., *De Bijbel over...*

De firma Romen e. Zonen, Roermond-Maaseik, zendt ons ter bespreking enkele uitgaven over onderwerpen in verband met de H. Schrift. — Vooreerst een zeer klaar en overzichtelijk boek over de gekende vondsten van Qumran. Na de oorlog, in 1947 en later, werden in grotten nabij de Dode Zee, uiterst belangrijke vondsten gedaan : zeer vele dokumenten over godsdienstige stromingen en opvattingen die de geesteshouding en doenwijzen van vele vromen ten tijde van de Heer sterk kunnen belichten. Die vondsten, waarvan alles in verre na nog niet is ontgonnen, werden aanstonds met grote aandacht nagegaan en bestudeerd. Studies allereerste in tijdschriften, ja zelfs een eigen tijdschrift, namen en nemen die dokumenten als onderwerp van hun onderzoeken en besprekingen. Over dat alles wordt hier in het werk van twee Duitse Bijbelgeleerden een synthese geboden, in zover deze reeds mogelijk is. Vooreerst worden de dokumenten nauwkeurig beschreven ; daarna wordt met grote zorg hun mogelijke verhouding nagegaan tot de leer en de personen van de laatste tijden van het Oude Testament en het beginnend Nieuw Testament. Het is hier de plaats niet om de besluiten van deze studie in den brede uiteen te zetten. Gezegd mag en moet hier worden, dat de geboden synthese steunt op nauwkeurige bronnenkennis. En dat het bijgevolg lastig zijn zou, in de huidige stand van zaken, een klaardere en meer overzichtelijke synthese over de dokumenten van Qumran te vinden.

Bij Romen en Zonen werd ook ingezet met een nieuwe reeks van brochures over de H. Schrift. Brochures van zo wat omtrent 100 bl. Vijf brochures verschenen tot hiertoe. Prijs per nummer : 44 fr. (bij intekening) ; 48 fr. (losse nummers). Nummer 1 bundelt de zeer goede artikels die P. VAN IERSEL schreef in het sympathieke maandblad : *Het H. Land*, over *de levende God*. Het Oude Testament werd genomen als basis van de uiteenzetting. — Nummer twee is van de hand van Dr. SCHEKLE, over de *H. Maagd Maria*. Al wordt op de laatste bladz. van deze brochure gezegd dat « de fijne ontledingen van Prof. Schekle en de zuiver bijbelse bezinning op de plaats van Maria in het grote heilsgebeuren doen weldadig aan. Men ontkomt niet aan de indruk dat bijzonder de Maria-devotie bij vele gelovigen zwaar erfelijk belast is met vals gevoel en dweperig sentiment », moeten we eerlijkheidshalve bekennen dat dit boekje me iets of wat tèn minimalistisch toeschijnt. Wellicht ware wat uitleg over die « zware erfelijke belasting en dweperig sentiment », klaar-

heidshalve, wenselijk geweest ; want uit het laatste hoofdstuk van deze studie van de schrijver blijkt dat Onze Lieve Vrouw door de Heer zo hoog werd geplaatst en zo nauw bij het werk van de Verlossing werd betrokken ! En het schijnt ons toe dat juist dit laatste minder ingaand belicht wordt in het werk ons minder bevredigen. — Nummer 3 (van de hand van Prof. Dr. STIER) behandelt *de Heilsgeschiedenis*. Klare, goed-geschreven uiteenzetting ; veel langer over het Oude Testament, zeer zeer bondig over het Nieuwe Testament. — Nummer 4 is van de hand van Mgr. Dr. HEUSCHEN, thans groot-Vicaris van het bisdom Luik. Dit nummer 4 behandelt *de Hemelvaart* van de Heer. Bondig en klaar-synthetiserende uiteenzetting van hetgeen de teksten van de H. Schrift ons zeggen over genoemd onderwerp. — Nummer 5 behandelt *Jezus' geboorte en jeugd* (Het is van de hand van Drs. HERMANS, prof. aan het groot-seminarie te Roermond). Op het laatste bladzijde wordt gezegd dat dit boek ons inleidt in de « diepe, religieuze waarde van de kindheidsverhalen, zoals we die vinden in de evangeliën van Mattheus en Lucas ». Wellicht mogen we op dit nummer 5 een tweede nummer verwachten, om de feitelijke inhoud ervan en de godsdienstige waarde verder voor te stellen. Want, ik heb de indruk dat Schrijver zich bijna geheel ophoudt bij het ingangsportaal van deze perikopen van het evangelie. Ingaand wordt nagegaan volgens welk welbepaald letterkundig « genre » deze hoofdstukken werden geschreven. Zulke onderzoeken mogen en moeten geschieden, al blijven ze iets of wat vaag en hypothetisch. *Daarna* begint de eigenlijke verklaring van de gewijde tekst, volgens zijn ware volledige inhoud en draagkracht. Over dit laatste vinden we zoveel niet in deze studie. Wel vinden we vele zeer goede zaken over het letterkundig genre ; maar dit is, naar ons oordeel, niet alles wat we gaarne zouden vernemen over de werkelijke inhoud van de kindsheidsverhalen van onze Evangelies. Nummer 6 biedt een verzameling aan van teksten over *de wederkomst van Christus*. Drs. De Baar, C. M., is er de bewerker van. Dit laatste nummer is veeleer een aaneenrijging van teksten (interessante aaneenrijging van teksten !) dan de positieve verklaring ervan. Wellicht krijgen we dit laatste meer in volgende nummers van de reeks.

J. B. VALVEKENS, O. Praem.

Dr. J. RATZINGER, *Die Geschichtstheologie des heiligen Bonaventura*. XXII + 166 pp. Ed. : Verlag Schnell u. Steiner, München. Pr. : 12 RM.

S. Bonaventura, Ecclesiae Doctor, per plurimos annos Minister generalis Ord. S. Francisci, Cardinalis, plurima scripta reliquit. Quae scripta tamen, non ex omni parte absoluta dici possunt. Quod per plurimis negotiis ab hoc Sancto expediendis tribuendum est. In scriptis autem illis, variae quaestiones considerantur a sagacissimo auctore, qui aetate, qua plurima a pluribus saeculis tradita novo examini subiiciebantur, vixit.